

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра національної та міжнародної економіки

**Р О Б О Ч А П Р О Г Р А М А
Д О С Л І Д Н И Ц Ь К О Ї П Р А К Т И К И**

для здобувачів другого освітнього ступеня «Магістр» спец. С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», освітньо-професійної програми «Економіка» усіх форм навчання

Затверджено

Радою зі спеціальності С1
«Економіка». Протокол №7 від
27.02.2026.

Одеса ОНТУ 2026

Програма дослідницької практики здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» денної та заочної форм навчання / Укладач: В.А. Самофатова. Одеса: ОНТУ, 2026. 11 с.

Укладач: В.А. Самофатова, д-р екон. наук, професор

Відповідальний за випуск
зав. кафедри національної та міжнародної економіки Т.А. Кулаковська, д-р
екон. наук, професор

Розглянуто та рекомендовано до видання на засіданні кафедри національної та міжнародної
економіки
Протокол № 9 від 02.02.2026

Розглянуто та рекомендовано до видання на засіданні ради зі спеціальності
С1 «Економіка»
Протокол № 7 від 27.02.2026

Затверджено **Радою зі спеціальності С1 «Економіка»**

Протокол від. року № 7 від 27.02.2026

“ ____ ” _____ року Голова _____
(підпис)

©Самофатова В. А., 2026 рік

© ОНТУ, 2026 рік

1. ВСТУП

Програма дослідницької практики здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», денної та заочної форм навчання розроблена на основі «Положення про організацію і проведення практичної підготовки здобувачів освіти ОНТУ». Вона є основним навчально-методичним документом, який визначає проведення практики зі спеціальності; забезпечує єдиний комплексний підхід до організації підготовки, системності, безперервності і спадкоємності навчання здобувачів освіти.

Дослідницька практика забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичною науковою діяльністю, сприяє набуттю навичок збору, систематизації та аналізу економічної інформації, формуванню аналітичного мислення й узагальненню результатів дослідження. У процесі проходження практики здобувач виконує самостійну наукову роботу за обраною тематикою, результати якої апробуються та завершуються підготовкою і публікацією тез доповіді на науковій конференції або наукової статті. Це сприяє розвитку дослідницьких навичок, формуванню наукової культури та підготовці магістрів до подальшої професійної і наукової діяльності.

Дана програма розглядає загальні питання організації, проведення і підведення підсумків дослідницької практики магістрантів.

Інформація про дослідницьку практику наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Характеристика дослідницької практики

Форма навчання	Освітньо-кваліфікаційний рівень	Курс	Вид практики	Семестр	Кількість тижнів
денна, заочна	магістр	II	дослідницька	II	IV

2. МЕТА ПРАКТИКИ

Мета практичної підготовки полягає у залученні студентів-магістрантів до самостійної науково-дослідної роботи, ознайомлення з методикою проведення дослідницької діяльності в академічних та спеціалізованих установах та кафедрі економіки промисловості, питаннями реалізації теоретичних та наукових розробок у сфері економіки агропродовольчої сфери та інших галузей діяльності, економічної діагностики, проєктного аналізу та аналізу виробничо-господарської діяльності і т. ін.

Отже, **метою** проходження дослідницької практики здобувачами ступеня вищої освіти «Магістр» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у галузі економіки, підбір теоретичних та аналітичних матеріалів для написання кваліфікаційної роботи магістра (КРМ), формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.
- ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК2.Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН10. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

Дослідницька практика магістрів освітньо-професійної програми (ОПП) С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» проводиться на кафедрі національної та міжнародної економіки або на базах практики, які забезпечують виконання необхідних компетенцій.

За наявності в ОНТУ державних чи регіональних замовлень на підготовку спеціалістів перелік баз практики можуть надавати університету органи, які формували замовлення на них.

У випадку, коли підготовка фахівців здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи з урахуванням усіх вимог даної робочої програми та Положення про організацію вимог практичної підготовки здобувачів освіти ОНТУ.

Для здобувачів освіти-іноземців бази практики передбачаються у відповідному контракті (договорі) щодо підготовки спеціалістів і можуть бути розташовані як на території країн-замовників на фахівців, так і в межах України.

За окремих вимог, з дозволу Центру сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (СПСiВ) і відповідних кафедр, студенти можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

З базами практики академія повинна укласти договори не пізніше двох місяців до початку практичної підготовки студентів. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами (на період конкретного виду практики терміном до п'яти років).

Наказ на практику узгоджується відповідальними за практичну підготовку студентів від кафедри з Центром СПСiВ та повинен бути підписаний не пізніше, як за місяць до початку практики студентів.

У випадку, якщо здобувач вищої освіти заочної форми навчання працює на виробництві за обраною спеціальністю, базою практики може бути це підприємство за умови надання під час попередньої сесії інспектору Центру СПСiВ завіреної ксерокопії трудової книжки.

4. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ І КЕРІВНИЦТВА ПРАКТИКИ

За організацію практики здобувачів відповідають відповідальні за практику від кафедри національної та міжнародної економіки і Центр СПСiВ.

Відповідальність за проведення практики покладається на завідувача кафедри національної та міжнародної економіки та керівників дослідницької практики – досвідчених викладачів кафедри.

Керівник практики:

- контролює готовність баз практики та проводить при необхідності до прибуття студентів-практикантів підготовчі заходи;
- забезпечує проведення усіх організаційних заходів на кафедрі перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, робоча програма, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації до оформлення звіту);
- у тісному контакті з керівником від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює проведення зі студентами обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- подає директору Центру СПСiВ письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів і укладання нових базових договорів, не пізніше двох місяців після закінчення практики.

Відповідальні за практику, в першу чергу, повинні заповнювати студентами місця згідно укладеним базовим договорам.

Керівник практики від бази практики несе відповідальність відповідно до укладеного договору на практику студентів.

Здобувачі-магістри зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики (призначеного згідно наказу) направлення, робочу програму, щоденник, індивідуальне завдання та консультації щодо оформлення цих документів;
- пройти інструктаж з охорони праці і техніки безпеки;
- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці і техніки безпеки та внутрішнього розпорядку;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики в установленний термін.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підведення підсумків практики здійснюється після завершення практики. Кожним здобувачем надається разом зі щоденником письмовий звіт з практики, оформлений відповідно до ДСТУ 3008-95 від 23.02.1995р. «Документація. Звіти у сферах науки та техніки. Структура та правила оформлення». Усі матеріали звіту повинні бути зброшуровані у папку, яка оформлюється титульним аркушем.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем всіх розділів програми практики та індивідуального завдання, аналіз, висновки і пропозиції список використаних джерел.

Письмовий звіт і всі зібрані матеріали подаються керівнику практики. Керівник практики у складі комісії не менше, ніж з двох викладачів кафедри економіки промисловості, приймає звіт протягом **тижня** після терміну закінчення практики, встановленого графіком навчального процесу.

Результати захисту звітів заносяться в екзаменаційну відомість та проставляються у залікових книжках.

Студенти, які своєчасно не подали та не захистили звіт з практики, не допускаються до підсумкової державної атестації. Здобувач, який отримав у комісії незадовільну оцінку з практики, відрховується з університету.

Підсумки дослідницької практики обговорюються на засіданні кафедри економіки промисловості, на Раді факультету. Загальні підсумки практики підводяться на вчених радах університету двічі на рік.

6. ПРОГРАМА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Мета і задачі практики:

Проведення дослідницької практики має за мету опанування методики написання тез чи наукової статті відповідно до тематики кваліфікаційної роботи магістра.

Основними завданнями проведення практики є:

- збір матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи магістра;
- узагальнення проведених досліджень у тезах доповіді на наукових конференціях ОНТУ та інших ЗВО або підготовка наукової статті за темою дослідження.

7. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Предмет та об'єкт практики визначаються науковими керівниками кваліфікаційних робіт магістрів (КРМ) відповідно до затвердженої на кафедрі економіки промисловості тематики. Кожен студент зобов'язаний під час написання наукового дослідження проаналізувати стан обраної проблеми, використовуючи останні дослідження за темою магістерської роботи, статистичні дані та особливості застосування і реалізації досліджуваного питання на обраному об'єкті. За результатами наукового дослідження студент-магістрант повинен підготувати тези доповіді на конференцію чи наукову статтю.

До дослідницької практики допускаються студенти, які повністю виконали вимоги навчального плану.

Організаційне забезпечення практики включає наступні етапи:

1. Обґрунтування студентами тем КРМ, згідно з затвердженими на засіданні кафедри напрямками (Додаток 1).
2. Призначення керівника практики зі складу досвічених викладачів кафедри.
3. Розробка та затвердження змісту наукового дослідження.
4. Огляд літератури за предметом наукового дослідження.
5. Аналіз статистичних даних та їх динаміки за обраним напрямом КРМ. Визначення на основі аналізу основних тенденцій розвитку досліджуваної галузі економіки.
6. Апробація результатів наукового дослідження на науково-практичних конференціях.
7. Написання разом з керівником КРМ наукової статті чи тез за темою магістерського дослідження.

Результати дослідницької практики мають бути виражені наступному:

- формуванні структури кваліфікаційної роботи магістра;
- підготовці наукової статті чи тез доповідей на науково-практичну конференцію.

Результатом проходження дослідницької практики є письмовий звіт студента.

Звіт складається з титульного аркуша (Додаток 2) та тексту підготовлених тез доповіді чи наукової статті. Також звіт може містити додаткові аналітичні матеріали, пов'язані з тенденціями розвитку досліджуваної галузі за темою кваліфікаційної роботи магістра (КРМ).

Обсяг звіту (без додатків) до 15 сторінок.

Текст звіту друкується на аркушах А4, шрифт Times New Roman кегль 14, інтервал 1,5.

9. ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про організацію і проведення практичної підготовки здобувачів освіти ОНТУ. URL <http://foodprofi.ontu.edu.ua/uk/>
2. Положення про складання наскрізної програми практики здобувачів освіти ОНТУ
3. ДСТУ 3008-95 від 23.02.1995 р. «Документація. Звіти у сферах науки та техніки. Структура та правила оформлення».

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра національної та міжнародної економіки

ЗВІТ

про проходження

дослідницької практики

на підприємстві (установі) _____

здобувача(ки) групи ФЕБ (ЗЗЕ)- _____

спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за
спеціалізаціями)», ОП «Економіка»

(прізвище, ім'я, по-батькові в родовому відмінку)

Керівник практики від кафедри _____ (П.І.Б)

Оцінка після захисту практики _____

ОДЕСА ОНТУ 202__

Додаток 2

Завідувачці кафедри
національної та міжнародної економіки
проф. Кулаковській Т.А.
студента (ки) групи ____

(ПБ)

Заява

Прошу закріпити за мною тему кваліфікаційної роботи магістра
«_____».

З Силабусом дослідницької практики ознайомлений (а).

Дата

(підпис)

ПБ

З вибором теми студента (ки) _____ згодний
(ПБ)

Керівник кваліфікаційної роботи магістра :

(ПБ)

(підпис)

дата